

My sweet panther

THEATER FROEFROE /
THEATER STAP

Tussen pop, beest
en mens

Lotte Ogiers

Gezien op 13 oktober 2023
De Studio, Antwerpen

Iedereen heeft wel al eens met de poppen van Froefroe gespeeld. Dat gevoel krijg je toch wanneer je ze tot leven ziet komen. Je kent hen, dat is geruststellend leuk. Toch zijn ze altijd anders, en dat is nog leuker. In 'My Sweet Panther' spreekt uit de poppen, mede dankzij de acteurs van Theater Stap, een menselijke tragiek wanneer de bewoners van een noodlijdende grootstad hun moraal verliezen tijdens het bezoek van een oude bekende.

18 OKTOBER 2023

Friedrich Dürrenmatt beschreef in 'Bezoek van de oude dame' op tragikomische wijze de economische neergang van een stadje in 1956. Theater Froefroe en Theater Stap houden het in hun herwerking 'My Sweet Panther' tijdlozer, maar de plot blijft dezelfde. Madame Claire brengt haar geboortestad een bezoek na haar noodlottige vertrek van jaren geleden. Ze is niet meer dat arme meisje van toen, maar een vrouw van bontjassen en parels, met een zwarte panter als huisdier. Ze belooft de bankroete kas van de stad met enkele miljoenen te spijzen, maar in ruil daarvoor eist ze de terechtstelling van haar ex-minnaar Gilles. Die maakte haar 45 jaar eerder zwanger maar liet haar dan onder valse voorwendsels aan haar lot over. Hij dreef haar zo in de prostitutie.

Dries De Win speelt deze antiheld. Hij is meteen ook de enige 'mens'. Alle andere personages zijn poppen die bewegen dankzij de handen van de spelers. Zij dragen zwarte kleren zodat ze niet opvallen. Je ziet hen aan de touwtjes trekken totdat je hen zelfs bijna dreigt te vergeten.

'Ik beschrijf mensen, geen marionetten, een handeling, geen allegorie [...]' schreef Dürrenmatt in zijn voorwoord. Ook de poppen van Froefroe zullen in 'My Sweet Panther' geen marionetten zijn volgens artistiek leider Marc Maillard. Dat heeft alles te maken met de Stap-acteurs. Ondanks hun beperking, en misschien mede daardoor, zijn ze zo gefascineerd door de poppen dat ze die heel menselijk en ongedwongen kleur weten te geven. Angst brengt de dingen tot

leven. Een wiegende boom voor het raam is de schaduw van een dief in de nacht. Een ritselende tak, een wolf op de loer. Poppen beroeren ons diepste zelf.

Dürrenmatt leverde in zijn toneelstuk maatschappijkritiek, maar 'My Sweet Panther' houdt die aanvankelijk letterlijk klein. Een heel klein popje loopt over treinsporen. In de verte zijn de contouren van een stad te herkennen. Stan Martens en Sinay Bavurhe zingen 'in een klein stationnetje' terwijl Dries Fosseprez al heel zijn leven conducteur lijkt te zijn wanneer hij de treinuren afroept.

Zoals in veel repertoirestukken is ook hier de verwachtingsvolle intrede van 'de buitenstaander' de eerste schakel in de vertelling. Iedereen is op het podium tijdens de eerste massabijeenkomst. Het feestcomité wacht de weldoener op aan het perron. De poppen, de acteurs, de stadsbewoners vinden hun plek in taferelen met een doordachte choreografie. De poppen, grof, maar sprekend, gehouwen uit een soort piepschuim, roepen hun stadsgenoot Gilles toe dat hij de toekomst in handen heeft omdat hij Madame Claire ooit liefhad. Hij zou haar kunnen overtuigen om de stad een royaal geschenk te geven. Met vlag en wimpel verwelkomen ze de redster van de stad.

Wie goed kijkt weet dat dit nooit goed zal aflopen.

Wie goed kijkt, weet dat dit nooit goed zal aflopen. Dries De Win lijkt met zijn zwart-witte gestreepte kostuum op een gedepoteerde uit een concentratiekamp. Zo schuilt het tijds kader van Dürrenmatt toch in enkele kleine ingrepen. En alles is zwart en wit. Is dat hoe ook deze stad eruitziet? Goed en slecht? Arm en rijk?

Madame Claire is een personage uit een andere wereld. Met haar rode lippen, witte botten en bonte kleren is ze de buitenstaander bij uitstek. Ook haar huisdier spreekt tot de verbeelding. De zwarte panter is een mystiek en gevaarlijk nachtdier dat dankzij de poppenmakers van Theater Froefroe echt alle aandacht vraagt en verdient.

In dat opzicht is het jammer dat het dier slechts twee keer verschijnt. Dramaturgisch valt die keuze te begrijpen. Het beest beeldt de dreigende, onderhuidse spanning uit. Maar de massa-scène waarin de panter vermoord wordt door de bewoners, doet in haar overdaad de kracht teniet die uit het beeld van het eenzame beest spreekt. De dood en het verderf zouden beter invoelbaar zijn, als het via een 'klein' maar 'gevaarlijk' moment op je netvlies werd gekerfd. Hier mag best wat tijd over gaan.

Naar goede gewoonte neemt Theater Froefroe tijd voor humor die vaak schuilt in de zorgvuldige aandacht om de poppen te laten bewegen als echte personages. Zo is er een kleine, dikke stadsbewoner die lijkt op een kwakende pad met een kostuumpje. Poppenspelers Gert Dupont en Annelore Stubbe bewegen samen het kleine lijfje. Hij houdt het lichaam vast, zij de voeten die het ongeduldige karakter van het mannetje verraden. Die klapperen bij elk woord dat uit zijn mond komt. Het is grappig en getuigt van een vernuftige eenvoudigheid die je in de poppen je vrienden en vijanden laat zien.

Nog zo'n eenvoudige maar sprekende scène is wanneer Charlotte van den Bergh, Daan Hutten, Dries Fosseprez, Els Van Gils, Lynn Proost en Pieter Lavrijssen zonder hun pop het podium opkomen. In een simpele choreografie laden ze

onzichtbare spullen in hun volle winkelkarren terwijl Sinay Bavurhe en Stan Martens zingen dat er geen geld is om iets te kopen in de winkel.

Deze kale scène, deze echte mensen, wekken een sociale bewogenheid op. Hier is echt niets anders nodig dan je neus op de feiten. Op zo'n momenten schuilt er in de zanglijnen van Bavurhe iets dat te gemaakt is. Haar stemtechniek covert het menselijke leed en de maatschappelijke beperkingen minder goed dan wanneer ze een beetje meer lelijkheid zou toelaten in de noten die ze haalt.

De stadsbewoners laten geleidelijk aan hun (on)menselijk gelaat zien.

Lelijk is de menselijke moraal die Froefroe met veel humor brengt in de scène die hierop volgt. Er ontstaat weer een massatafereel, nu in de winkel van Gilles. De stadsbewoners kopen de winkel leeg op krediet terwijl ze ook nog eens allemaal nieuwe schoenen kochten in een andere shop. 'Schrijf het maar op,' zegt de ene. 'Opschrijven!,' roept een andere. Waarschijnlijk komen we er goedkoop vanaf, moeten ze denken, want kan een terdoodveroordeelde nog op zijn strepen staan? Hun eerste gevoelens van aversie tegenover de moordvraag van Madame Claire dreigen al snel overroepen te worden door het kapitalistische systeem dat niet bang is om slachtoffers te maken.

De stadsbewoners laten geleidelijk aan hun (on)menselijk gelaat zien. De poppenspelers lijken geleidelijk steeds meer op hun poppen. Daan Hutten laat zijn schouders net zo hangen als die van zijn pop. Lynn Proost tuit haar lippen op eenzelfde manier als haar stadsvrouw, zoals Charlotte Van den Bergh even kordaat stapt als haar personage. De lange benen van Gert Dupont worden uitgespeeld in zijn rol als inadequate burgermeester, net als de grote glimlach van Annelore Stubbe die nu vals op het gelaat van de rijke Madame Claire verschijnt. Zijn de poppen zo gepersonaliseerd gemaakt? Of weten de spelers hun mimiek en houding echt over te dragen op hun mini-versie?

Het gevaar van de massa is pijnlijk grappig herkenbaar in 'My Sweet Panther' waarin Theater Stap de ideale spelpartner is voor de poppen, de spelers van FroeFroe én de jongeren die met of zonder ouders komen kijken. Verwacht geen strategische veldslag, maar een eerlijk en simpel, onderhoudend spel dat in de laatste scène een reusachtige troef op tafel gooit waaruit blijkt dat je goed en kwaad niet zomaar als zwart en wit van elkaar kan onderscheiden.